

uit het veld

Hypomelanisme bij zandhagedissen op de Brunssummerheide

Vorig jaar maart vond J. Ferri, op de Brunssummerheide een erg licht gekleurde zandhagedis die zich gemakkelijk liet fotograferen. De volgende dag zijn Corrie Meijer en ikzelf op de aangegeven plek naar dit bijzondere dier gaan zoeken. We hoefden niet lang te zoeken, hij zat nog steeds op dezelfde plek. Twee maanden later verkende ik mijn nieuw te lopen monitoringsroute op de Heksenberg, een gedeelte van de Brunssummerheide. Hier zag en fotografeerde ik een zeer licht gekleurd zandhagedisvrouwtje. De afstand tussen de twee dieren is hemelsbreed circa 1,5 kilometer.

In juli dit jaar gaf ik voor Natuurmonumenten een reptielenexcursie op de Heksenberg. Eén van de jongere deelnemers vond weer een licht gekleurde vrouwelijke zandhagedis. Na raadpleging van de literatuur en RAVON bleek dat dit dieren zijn met een kleurafwijking die 'hypomelanisme' genoemd wordt. Het dier heeft een verminderde hoeveelheid melanine in de huid, waardoor het dier lichter is dan normaal (Blanke, 2004; Groenveld, 2009).

Gedurende twee jaar zijn er drie verschillende zandhagedissen gezien met een afwijkende kleur, in een redelijk klein gebied. Vroeger heb ik regelmatig De Meinweg bezocht en daar veel zandhagedissen gezien, maar nooit heb ik dieren met een kleurafwijking gezien. Kan het zijn dat de zandhagedispopulatie op de Brunssummerheide genetisch te eenvormig is? Of is dit een natuurlijke verschijning? Hierover later misschien meer.

Mai Arets

Literatuur

Blanke, I., 2004. Die Zauneidechse. Zwischen Licht und Schatten. Beiheft der Zeitschrift für Feldherpetologie 7. Laurenti-Verlag, Bielefeld.

Groenveld, A., 2009. Zandhagedis *Lacerta agilis*. In: Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

De licht gekleurde zandhagedissen op de Brunssummerheide (boven vrouw, foto H. Bisschops, midden man, foto J. Ferrie) en op de Heksenberg (vrouw, foto Mai Arets)

